

Tulude, kulude, investeeringute ja finantseerimeerimistehingute planeerimine

Eesmärk ja põhimõtted

Eelarve koostamise juhendi (edaspidi juhendi) eesmärgiks on Eesti Vabariigi kui avalik-õigusliku juriidilise isiku (edaspidi riik) eelarvestamiseks konkreetsete üldreeglite sätestamine, mis on vajalikud riigi ja riigieelarveliste asutuste ühtsetel põhimõtetel eelarve koostamiseks.

Juhendi subjektideks on Riigikogu, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontroll, Õiguskantsleri Kantselei, Riigikohus, Riigikantselei ja ministeeriumid oma valitsemisala ulatuses (edaspidi asutused).

Juhend lähtub riigieelarve seadusest, eelarveklassifikaatori määrusest, avaliku sektori finantsarvestuse ja –aruandluse juhendist (edaspidi üldeeskiri) ja Raamatupidamise Toimkonna juhenditest (edaspidi RTJ).

Tegevuspõhine eelarve planeeritakse strateegilisest eesmärgist ja ühekordse planeerimise printsiibist lähtuvalt **planeerimistasandite** kaupa ja esitatakse riigieelarves **tulemusvaldkondade**, **programmide** ja **programmi tegevuste** lõikes.

Valitsemisala eelarve planeeritakse konsolideeritult, st ilma valitsemisala siseste topeltkanneteta.

Eelarve koostamisel lähtutakse üldjuhul (kui ei ole sätestatud teisiti, vt **käsiraamatus ptk 3**) samasugustest arvestuspõhimõtetest nagu on üldeeskirjas ja RTJ-s, arvestades üldeeskirjas esitatud erisusi ja täpsustusi võrreldes RTJ-ga. Ühtsete arvestuspõhimõtete rakendamine eelarvetele ja raamatupidamise aruannetele tagab nende võrreldavuse. Juhend sisaldab viiteid konkreetsetele üldeeskirja paragrahvidele, RTJ punktidele, millel juhendi nõuded tuginevad ja Rahandusministeeriumi kodulehel avalikustatud strateegilise planeerimise ja finantsjuhtimise käsiraamatule (edaspidi käsiraamat).

Juhend keskendub olulistele eelarvestamise valdkondadele ning ei käsitle kõiki spetsiifilisi valdkondi. Eelarvet planeeriv asutus võib kehtestada oma eelarvestamise sise-eeskirjas täiendavad reeglid valdkondades, mis ei ole juhendis käsitletud, võttes arvesse tekkepõhisuse printsiipi. Valdkondades ja tehingute puhul, mida juhend ei käsitle, tuleb eelarvestamise põhimõtte kooskõlastada Rahandusministeeriumi riigieelarve osakonna ja Riigi Tugiteenuste Keskusega.

Tekkepõhisuse printsiip

Tekkepõhise eelarve puhul planeeritakse majandustehingud nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse. Lepingute sõlmimisega võetakse tingimuslikud kohustised, mis

realiseeruvad kaupade ja teenuste saamisel (majandustehingu toimumine).

Tekkepõhise eelarve korral võib juhtuda, et peale aasta lõppu selgub ootamatult (nt auditi käigus) varem kajastamata kulusi, mille tekkepõhine periood on eelmises (auditeerimisel olevas) aastas. Sel juhul võib lähtudes raamatupidamisreeglitest kajastada ebaolulised kulutused järgmises eelarveaastas. Kui selgunud kulutused on olulised, tuleb need kajastada õiges eelarveaastas ja leida vajalikud katteallikad oma eelarvest.

Kontakt: sille.preimer@fin.ee

Viimati uuendatud 12.08.2022